

Maantie 309 rakentaminen välillä Rusko- Saarenmaa, Tampere ja Kangasala, Tiesuunnitelma

Vuoropuheluvaiheen palautteet ja vastineet

Vuoropuhelu järjestetty Kangasalla 13.6.2024 yleisötilaisuutena. Yleisöllä oli mahdollisuus antaa tapahtuman aikana kommentteja ja niihin vastattiin yleisötilaisuuden aikana sekä palautteet kirjattiin yleisötilaisuudesta laadittuun erilliseen muistioon. Yleisötilaisuuden jälkeen kommentteja pystyi antamaan verkossa Valtion liikenneväylien suunnittelu -palvelun kautta, sähköpostitse tai puhelimitse.

Palaute 1:

Palautteen antaja tiedusteli Lintuhytin liittymän länsipuolen meluntorjuntarakenteiden tarvetta

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

- Kyseisen alueen melusuojaustarve on ratkaistu alueen asemakaavassa 2013. Alue otetaan kuitenkin mukaan meluselvitykseen.

Palaute 2:

Palautteen antajaa kiinnostaa tien jatko Saarenmaalta - Lentolaan, onko sen päälinjaus tehty vai voiko se vielä muuttua? Palautteen antaja on ymmärtänyt, että päätetty linja on VE1B linja joka merkitty sinisellä. Onko näin vai voiko tiet vielä siirtyä punaiselle tai ruskealle tai vihreälle linjalle? Palautteen antajaa kiinnostaa voiko linjaus siirtyä Takkuniityn yli menevän sähkölinjan itä-puolelle? Alasen suojelualue ei ole este koska hallinto-oikeus kumosi valituksen ja suojelualue sopimuksessa oleva klausuuli tien rakentamisluvasta pätee ja sen puolesta tien voi tehdä (päättös tuli 3.5.2024).

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

- Saarenmaa – Lentola välin linjaus ei kuulu tämän tiesuunnitelman suunnittelualueelle. Kyseisen alueen linjausta on käsitelty erillisessä aiemmin laaditussa aluevaraussuunnitelmassa. Aluevaraussuunnitelman yleis- ja suunnitelmakartoilta löytyy valittu

linjausvaihtoehto. Aluevaraussuunnitelma on esisuunnitelma. Aluevaraussuunnitelman linjaus tarkentuu tiesuunnitelmassa. Saarenmaa -Lentola välistä laaditaan mahdollisesti myöhemmin oma tiesuunnitelmansa.

Kangasalan kaupungin vastine:

Koska Saarenmaan osayleiskaavan hyväksymispäätös kumottiin, ei tielinjaukselle ole tällä hetkellä yleiskaavaa, joka sitä ohjaisi.

Uudessa tammikuussa nähtäville tulevassa kaavaluonnoksessa 2-kehän Saarenmaantie-Lentola väli on merkitty ohjeellisena aluevaraussuunnitelmassa esitettyyn kohtaan. Merkinnän määräyksessä on todettu, että merkintä osoittaa yhteystarpeen, jonka tarkempi linjaus ratkaistaan asemakaavoissa ja/tai tiesuunnitelmassa. Yleiskaavan yhteydessä ei tutkita linjausta tarkemmin vaan se tehdään myöhemmin.

Mikäli ilmoittaudutte osayleiskaavan sähköpostilistalle, saatte sähköpostiinne tietoja kaavan etenemisestä

Palaute 3:

Palautteen antaja on sitä mieltä, että tulevan tien hulevesiä ei saa johtaa pellon salaojituksiin, koska se aiheuttaa pellon vettymisen. Palautteen antaja on toimittanut liitteeksi kartan alueesta, josta näkee kuinka salaojitukset on toteutettu. Palautteen antajan mukaan hulevedet täytyy ohjata siten, ettei ne rasita pellon toimintaa, koska pellon pohjoispuolen hulevedet on ohjattu salaojituksen kautta pellon läpi.

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

-Tarkastellaan ja huomioidaan suunnittelutyön aikana.

Palaute 4:

Palautteen antaja halunnut saada tietää, että mistä kohtaa uusi tielinja kulkee heidän talon, pellon ja pihapiirin kohdalla (kaupunkien rajan läheisyydessä).

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

Vastattu palautteen antajalle, että tie ja tiealue ei ole menossa pellon tai talon tai pihapiirin poikki. Kerrottu, että maantiestä lähimpään rakennukseen on noin 100 metriä. Lisäksi soitettu palautteenantajalle ja kerrottu linjauksesta ja etäisyydestä rakennuksiin. Palautteen antaja oli tyytyväinen linjaukseen.

Palaute 5:

Palautteen antajan mukaan tiesuunnitelman tekemistä mainitulle alueelle ei tule toteuttaa, sillä

- 1. Tiesuunnitelmaa ollaan toteuttamassa hylätyn kaavan perusteella. Saarenmaan osayleiskaava on hylätty oikeudessa ja siitä tullaan valittamaan jatkossa. Kaavan toteutuminen voi kestää vuosia.*
- 2. Tiesuunnitelma perustuu virheelliseen aluevaraussuunnitelmaan. Aluevaraussuunnitelma vuodelta 2020 on kelvoton, sillä laatija on itse seonnut tielinjausvaihtoehtoissa, ja siten valittu linjaus perustuu laatijan tekemiin virheisiin. Tielinjaus tulee valita uudelleen tarkastellen kaikki vaihtoehdot ja korjata selvityksen virheet*
- 3. Suunnitelmaa ei ole linjassa Suomen ilmastotavoitteiden kanssa eikä toteuta EU:n ennallistamisasetusta.*
- 4. Ennen tiesuunnitelmien toteuttamista tulisi miettiä, miten nykyisiä teitä voitaisiin käyttää sen sijaan, että rakennetaan uusi kehä2 alueelle, jossa on arvokkaita luontokohteita.*
- 5. Alueella on useita luontokohteita, jotka tulisi säästää. Suunnittelualue rajoittuu esim. Lorunkorpeen. Lisäksi alueella on liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä. Tuleva Saarenmaan osayleiskaava todennäköisesti muuttuu suuresti näiden seikkojen osalta ja siten vaikuttaa tielinjaukseen.*
- 6. Alueelta ei ole tehty tarpeeksi esiselvityksiä hydrologisista oloista tai luontoarvoista esimerkiksi lintujen, liito-oravan, harvinaisten kasvien, sammalten, matelijoiden ja perhosten osalta, tai selvitykset ovat vanhentuneet.*
- 7. Tietä ei tulisi toteuttaa, koska sen tarve ei ole merkittävä ja ajallisesti se lyhentää matkaa vain muutamilla minuuteilla. Tässä vaiheessa on vain yhteiskunnan rahojen tuhlaamista käyttää resursseja näin epävarman hankkeen suunnitteluun. Olisi järkevämpää suunnitella nykyisen tieverkoston sujuvuuden lisäämistä.*

8. Sen sijaan viheryhteydet ja ekologiset käytävät tulevat olemaan tulevaisuudessa entistä tärkeämmässä asemassa eikä niitä tule heikentää katkaisemalla niitä kehä2:n tapaisilla teillä.

9. Suunnitelman aineisto, joka on esitetty kuntalaisille, on vajavaista. Kuulemisaika alkoi, ennen kuin materiaali oli kaikille julkisesti nähtävillä.

10. Koko suunnitelman pohjana on ekologisesti kestävä Puskiaisten oikaisu lentokentälle. Kokonaistavoite pitäisi arvioida uudelleen ennen tämän suunnittelun edistämistä.

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

- kohta 1: Tiesuunnitelma voidaan tehdä myös maakuntakaavan alueelle tai täysin kaavattomalle alueelle, tässä tapauksessa tiesuunnitelma on kuitenkin tarkoitus lähettää hyväksyttäväksi, kun osayleiskaava on hyväksytty.
- kohta 2: Vuonna 2020 valmistunut esisuunnitelma "Tampereen 2-kehä (mt 309) välillä Rusko – Lentola, Kangasala, aluevaraussuunnitelma" perustui voimassa olevaan maakuntakaavaan, "Pirkanmaan maakuntakaava 2040", jossa tielinjaus on osoitettu ohjeellisena tielinjauksena. Maakuntakaavassa kyseessä olevalla merkinnällä on osoitettu tieyhteydet, jotka perustuvat todettuun tieliikenteen yhteystarpeeseen ja joiden sijaintiin, toteutustapaan tai ajoitukseen liittyy epävarmuutta. Suunnittelumääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilymiseen sekä ulkoilureittien ja ekologisen verkoston kannalta tärkeiden viheryhteyksien jatkuvuuden turvaamiseen.

Kun Kangasalan kaupunki käynnisti Saarenmaan osayleiskaavaprosessin, oli tarve selvittää Ruskon ja Lentolan välisen tien tarkempaa sijaintia maakuntakaavan suunnittelumääräyksenkin mukaan jo tiedossa olevien ja selvitettävien luonto- ja virkistysarvojen sekä myös kaupungin maankäytön kehittämistavoitteiden perusteella huomioiden tien seudullinen merkitys.

Tampereen 2-kehätien Rusko-Lentola aluevaraussuunnitelmassa tutkittiin erilaisia tien linjausvaihtoehtoja sekä välillä Rusko-Saarenmaantien (3 kpl) että Saarenmaantie-Lentola (5kpl). Välillä Saarenmaantie – Lentola tie voisi olla tutkittujen linjausten sekoitus. Eri linjauksia arvioitiin arviointitaulukolla (raportti s. 21 taulukko 3). Taulukossa on nyt havaittu virheitä. Tuolloin vireillä olleessa Saarenmaan osayleiskaavassa päädyttiin esittämään Rusko-

Saarenmaantien linja nk. yhtenäisellä viivamerkinällä kaupungin maankäytön kehittämistavoitteiden vuoksi. Lisäksi tiejaksolla on sellainen luontoarvo, jonka tulee ottaa lähtökohdaksi tien sijainnissa.

Välillä Saarenmaantie-Lentola tien rakentamisen ajoitukseen, tien sijaintiin ja tieympäristöön liittyy sellaisia avoimia kysymyksiä, että tämä tiejakso päädyttiin esittämään osayleiskaavassa ohjeellisella merkinnällä, jossa mm. tien sijaintiin liittyy epävarmuutta.

Aluevaraus suunnitelman arviointitaulukossa olevilla virheillä ei ole vaikutusta tiejaksojen jatkosuunnitteluun liittyviin eikä osayleiskaavassa tehtyihin ratkaisuihin.

Aluevaraus suunnitelma toimii siis tiejakson Rusko-Saarenmaantie tiesuunnitelman lähtötietona eikä Saarenmaantie-Lentola välisen tien linjauksella ole vaikutusta nyt käynnissä olevan tiesuunnitelman tiejakson sijaintiin. Kun jakson Saarenmaantie-Lentola tiesuunnittelun laadinta tulee ajankohtaiseksi, tulee tehdä tarvittavat selvitykset vuorovaikutusprosesseineen, joiden perusteelle tiejaksolle löydetään luonto- ja muiden arvojen sekä ympäröivän maankäytön osalta mahdollisimman hyvä ratkaisu, joka huomioi myös tien merkityksen seudullista liikennettä palvelevana väylänä.

Tiesuunnitelma voidaan tehdä myös maakuntakaavan alueelle tai täysin kaavattomalle alueelle, tässä tapauksessa tiesuunnitelma on kuitenkin tarkoitus lähettää hyväksyttäväksi, kun osayleiskaava on hyväksytty.

- kohta 3: Suunnitelma perustuu maakuntakaavassa esitettyyn ohjeelliseen tielinjaukseen.

- kohdat 4, 5 ja 6: Luontokohteet (mm. liito-oravat) selvitetään tiesuunnitelman yhteydessä laadittavassa luontoselvityksessä ja luontoselvitys huomioidaan tarvittavilta osin tiesuunnitelmaratkaisuissa. Vesienhallinta, tien kuivatus, pohjavedet ja vaikutukset vesistöihin huomioidaan tiesuunnitelman yhteydessä.

- kohta 7: Suunnitelma perustuu maakuntakaavassa esitettyyn seudullisen tien tarpeeseen ja aluevaraus suunnitelmaan. Vireillä oleva tiesuunnitelma palvelee Kangasalan kaupungin maankäytön kehittämistä.

- kohta 8: Tarvittavat viheryhteydet ja ekologiset yhteydet ja niiden tarve selvitetään/huomioidaan tiesuunnitelman yhteydessä.

- kohta 9: Yleisötilaisuuden 13.6.2024 jälkeen on saanut esittää kysymyksiä/palautteita. Kysymykset ja palautteet on toivottu

esitettävän 28.6.2024 mennessä, mutta myös heinäkuun 2024 aikana tulleet palautteet käsitellään tässä dokumentissa ja otetaan huomioon tiesuunnitelman laadinnassa. Tiesuunnitelman nähtävilläolo on vasta tulossa myöhemmin ja nähtävilläolon aikana saa antaa muistutuksia jos siihen on tarvetta. Tiesuunnitelman hallinnollisesta käsittelystä/vaiheista ja etenemisestä on kerrottu yleisötilaisuudessa Pirkanmaan ELY-keskuksen esityksessä, joka löytyy verkkosivuilta Valtion liikenneväylien suunnittelu -palvelusta (<https://www.vayliensuunnittelu.fi/suunnitelma/1.2.246.578.5.1.2466392319.1557650042/suunnittelu>).

- kohta 10: Puskiaisten oikaisua koskeva yleissuunnitelma ei liity tähän tiesuunnitelmaan eikä ole tämän suunnitelman pohjana. Suunnitelma perustuu maakuntakaavassa esitettyyn ohjeelliseen tielinjaukseen.

Kangasalan kaupungin vastine:

Sen lisäksi, että 2-kehä täydentää kaupunkiseudun liikenneverkkoa, se myös mahdollistaa Saarenmaan merkittävän yritysalueen kehittämisen. Saarenmaa on yksi kaupungin elinvoiman kehittämisen painopistealueista, joten kaupungin strategiassa sillä on alueena suuri merkitys. Saarenmaalle tavoitellaan kansallisesti ja kansainvälisestikin vetovoimaista yritysaluetta ja myös seudun taajamarakennetta täydentävää asuinalueita. Uusi tieyhteys on olennainen alueen kehittämisen kannalta.

Palaute 6:

- 1. 14.6.2024 Saarenmaan alueen kaavoitusprosessista ja tielinjauksesta oli kuulemistilaisuus, jossa jo ennalta sovittu, ainut vaihtoehto esitettiin ELY-keskuksen ja Afry:n toimesta. Ilmeisesti vaihtoehtojakin on mietitty, mutta niitä ei tilaisuudessa yleisölle kerrottu. Miksi?*
- 2. Samassa tilaisuudessa Kangasalan kaupunginarkkitehti ilmoitti, että Saarenmaan kaavoitus alkaa alusta ja kestää noin vuoden. Kaavoitus etenee kesän 2024 aikana OAS-vaiheella. Palautteen antajan mukaan on ilmeistä, että kiire tulee, jos alusta lähdetään. Miten laadukas kaavasta saadaan kiireellä? Vai onko tarkoitus panna vain sama kaava uudelleen nähtäville?*
- 3. Tiestä esitettiin yleisluontoinen suunnitelma, joka perustuu hylättyyn Saarenmaan osayleiskaavaan ja aluevaraussuunnitelmaan*

vuodelta 2020. Kuulemisessa ei otettu kantaa aluevaraussuunnitelmassa oleviin vaikutusten arvioinnin virheisiin. Miten tietä, jonka toisen pään suunnitelmat perustuvat virheisiin voidaan näin yksipuolisesti alkaa linjaamaan toisesta päästä? Onko tälle alueelle tehty kunnollisia luonto- ja hulevesikartoituksia? Tielinja kulkee suoalueiden läpi. Mikä vaikutus soille on? Entä läheisille suojelualueille ja herkille vesistöille?

4. Suunnitelmakartoilla ei ollut merkitty tärkeitä tietoja, kuten teiden tai paikkojen nimiä. Aineistoa ei ollut saatavilla ennen kuulemistilaisuutta. Tämä vaikeutti siihen tutustumista.

5. Melumalleissa oletettiin, että ympäröivä maasto on rakentamatonta metsämaata, mikä ei vastaa kaavoituksen toteutuessa todellisuutta. Ilmeinen virhe mallinnuksessa.

6. Tielle varataan 40 metriä leveä puuton kaistale, mikä katkaisee viheryhteyden. Tämä on ristiriidassa maakuntakaavan kanssa ja herättää kysymyksiä ylempien suunnitelmien tavoitteiden toteutumisesta. Voisiko pyörätien sijoittaa ainakin osittain pois tien viereltä, jolloin niin suurta haittaa lajistolle ei olisi? Hyvää on virkistyslinjaus tien notkelmassa Lintuhytiltä laskeuduttaessa.

7. Yleisölle ei kerrottu selkeästi ja yksikäsitteisesti tien suunnittelun oletuksia ja tavoitteita. Viitattiin TALLI-malliin, joka on Tampereen näkemys alueen kehittämisestä. Liikennemäärien kasvua ei kuitenkaan osattu selvittää yleisölle ymmärrettävästi. TALLI.-mallissa kehyskuntien ajoneuvoliikenteen oletetaan kasvavan rajusti. Onko vanhoja malleja syytä tarkastella esim. etätyön lisääntyttyä Covid-19 pandemian jälkeen?

8. Tiestön rakentaminen turmelee viheralueita ja pienentää hiilinieluja. Miten tämä sopii yhteen Hinku-kuntien strategioiden kanssa?

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

- Kohta 1: Tielinjaus perustuu maakuntakaavassa esitettyyn ohjeelliseen tielinjaukseen ja aluevaraussuunnitelmaan. Aluevaraussuunnitelmassa on vaihtoehtoja pohdittu.

- Kohta 2: Kaavoitusta koskevat kysymykset tulee esittää Kangasalan kaupungin kaavoitukselle.

- Kohta 3: Vastine on osittain sama kuin kysymyksen/kommentin 5 kohdan 2 vastine. Tiesuunnitelma voidaan tehdä kaavattomalle alueelle, tässä tapauksessa tiesuunnitelma on kuitenkin tarkoitus lähettää hyväksyttäväksi, kun osayleiskaava on hyväksytty.

Luontokohteet selvitetään tiesuunnitelman yhteydessä laadittavassa luontoselvityksessä ja luontoselvitys huomioidaan tarvittavilta osin tiesuunnitelmaratkaisuissa. Vesienhallinta, tien kuivatus, pohjavedet ja vaikutukset vesistöihin huomioidaan tiesuunnitelman yhteydessä.

- Kohta 4: Suunnitelmakarttojen luettavuutta parannetaan ja teiden ja paikkojen nimiä lisätään nähtäville asetettavaan tiesuunnitelmaan. Yleisötilaisuuden 13.6.2024 jälkeen on saanut esittää kysymyksiä/palautteita. Kysymykset ja palautteet on toivottu esitettävän 28.6.2024 mennessä, mutta myös heinäkuun 2024 aikana tulleet palautteet käsitellään tässä dokumentissa ja otetaan huomioon tiesuunnitelman laadinnassa. Tiesuunnitelman nähtävilläolo on vasta tulossa myöhemmin ja nähtävilläolon aikana saa antaa muistutuksia, jos siihen on tarvetta. Tiesuunnitelman hallinnollisesta käsittelystä/vaiheista ja etenemisestä on kerrottu yleisötilaisuudessa Pirkanmaan ELY-keskuksen esityksessä, joka löytyy verkkosivuilta Valtion liikenneväylien suunnittelu -palvelusta (<https://www.vayliensuunnittelu.fi/suunnitelma/1.2.246.578.5.1.2466392319.1557650042/suunnittelu>).

- Kohta 5: Melumallinnus tehdään nykyisen tilan perusteella. Asemakaavoituksen yhteydessä ratkaistaan tulevan maankäytön melusuojaustarve.

- Kohta 6: Tarvittavat viheryhteydet, virkistysyhteydet ja ekologiset yhteydet ja niiden tarve selvitetään/huomioidaan tiesuunnitelman yhteydessä.

- Kohta 7: Tiesuunnitelman liikennemäärien ennustevuotena käytetään vuotta 2050. Liikennemäärä arvioidaan sovittaen seudullinen ennuste (TALLI-malli) valtakunnalliseen ennusteeseen Tiehankkeiden arviointiohjeen mukaisesti. Tämä linjaus mitoittavasta liikennemäärästä vahvistettiin suunnitteluperusteissa 1.7.2024 ja linjaus lukittiin vasta yleisötilaisuuden pitämisen jälkeen.

- Kohta 8: Suunnitelma perustuu maakuntakaavassa esitettyyn ohjeelliseen tielinjaukseen.

Kangasalan kaupungin vastine:

- Kohta 2: Saarenmaan osayleiskaava on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2025 loppuun mennessä. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä kesällä 2024, luonnos on nähtävillä tammi-helmikuussa 2025 ja ehdotuksen on tavoitteena olla nähtävillä kesällä 2025. Tavoiteaikatauluun on laskettu mukaan lain mukaiset osallistumismenettelyt sekä aineiston työstämiseen vaadittu aika.

Aikataulu on tiukka, mutta koska suurin osa tarvittavista selvityksistä on jo tehty ja kaavan tavoitteet eivät ole muuttuneet, suunnittelussa pystytään hyödyntämään edellisen prosessin aineistoja. Uuden kaavan lähtökohtana on käytetty edellisen prosessin aikana hiottuja ratkaisuja, mutta uusi kaava ei ole sama kuin edellinen.

Palaute 7:

1. Tilaisuudessa kerrottiin, että esitetty tiesuunnitelma perustuu joulukuussa hylätyn Saarenmaan osayleiskaavan linjauksiin. Tuossa Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöksessä (päätös 2563, 12.12.2023) todetaan, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, koska sitä ei oltu muutosten jälkeen asetettu uudelleen nähtäville. "Koska päätös on tällä perusteella kumottava, hallinto-oikeus ei lausu päätöksen sisällöllistä lainvastaisuutta koskevista valitusperusteista." s. 11). Olisi hyvä, että kokonaissuunnitelma on hallussa ja sen jälkeen hankkeiden palastelu tehdään eri osa-alueilla suunnitelmaa noudattaen. Kehätie 2 on riidanalainen ja kysymyksiä on paljon Lempäälän/Pirkkalan päässä ja Lentolassa. Vt12-suunnitelma on ollut jo pitkään hiottuja ja valmisteilla. Olisiko mahdollista liittyä V12-tiehen ennen Lentolaa?

2. Merkittävä sisällöllinen ongelma on hulevesien hallinnan suunnitelmien puutteellisuus Saarenmaan hylätyssä osayleiskaavassa. Esitetyssä 309-tiesuunnitelmassa asiasta ei ole suunnitelmaa, kuten kysymyksissä ja keskusteluvastauksissa todettiin. Saarenmaan osayleiskaavan alue ei ulotu Roineelle asti, jonne luontaiset valuma-alueet tulevat pääosin ohjautumaan. Myös tielinjausten hulevesien hallinta on hoidettava Roineelle asti. Lisäksi on huomattava, että vajaan kilometrin päässä on Tampereen kaupungin pintaveden ottamo. Suunnittelussa on huomioitava Hervannan järvien sekä Kaukajärvi-Pitkäjärvi-vesistön herkkyyys.

3. Suunnitteluaineisto (esitysten pdf-tiedostot) oli toteutettu heikkolaatuisina pdf-tiedostoina ja erityisesti karttaluonnoksia oli vaikea lukea. Maaston paikannimiä ja resoluutiota tarvitaan lisää.

Toivottavasti näin perustavanlaatuisen suunnitteluun ja päätöksentekoon varataan riittävästi aikaa. Ymmärrettävää on, että aina johonkin kohtaan eri intressiryhmillä on sanansa sanottavana.

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

- Kohta 1: Tielinjaus perustuu maakuntakaavassa esitettyyn ohjeelliseen tielinjaukseen ja aluevaraussuunnitelmaan. Tiesuunnitelma voidaan tehdä kaavattomalle alueelle, tässä tapauksessa tiesuunnitelma on kuitenkin tarkoitus lähettää hyväksyttäväksi, kun osayleiskaava on hyväksytty. Valtatiehen 12 liittyminen ei liity tämän tiesuunnitelman linjaukseen.
- Kohta 2: Vesienhallinta, tien kuivatus, pohjavedet ja vaikutukset vesistöihin tarkastellaan/huomioidaan tiesuunnitelman yhteydessä.
- Kohta 3: Suunnitelmakarttojen luettavuutta parannetaan ja teiden ja paikkojen nimiä lisätään nähtäville asetettavaan tiesuunnitelmaan. Yleisötilaisuuden 13.6.2024 jälkeen on saanut esittää kysymyksiä/palautteita. Kysymykset ja palautteet on toivottu esitettävän 28.6.2024 mennessä, mutta myös heinäkuun 2024 aikana tulleet palautteet käsitellään tässä dokumentissa ja otetaan huomioon tiesuunnitelman laadinnassa. Tiesuunnitelman nähtävilläolo on vasta tulossa myöhemmin ja nähtävilläolon aikana saa antaa muistutuksia jos siihen on tarvetta. Tiesuunnitelman hallinnollisesta käsittelystä/vaiheista ja etenemisestä on kerrottu yleisötilaisuudessa Pirkanmaan ELY-keskuksen esityksessä, joka löytyy verkkosivuilta Valtion liikenneväylien suunnittelu -palvelusta (<https://www.vayliensuunnittelu.fi/suunnitelma/1.2.246.578.5.1.2466392319.1557650042/suunnittelu>).

Palaute 8:

Palautteen antaja tiedustelee mahdollisuutta liittyä esim. sähköpostilistalle, jota kautta saisi aina uuden ja ajankohtaisimman tiedon projektista? Varmasti ymmärrätte, ettei nettisivuston seuraaminen ole tähän kovin hyvä tapa.

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

- Hankkeen tiedotus tapahtuu pääsääntöisesti Valtion liikenneväylien suunnittelu -palvelun kautta. (<https://www.vayliensuunnittelu.fi/suunnitelma/1.2.246.578.5.1.2466392319.1557650042/suunnittelu>).

Palaute 9:

Lorunkorven Keissutie on hieno ja tunnelmallinen historallinen kulkuväylä peräruskosta (enää) kolmenkunnan rajalle, joka on syytä säilyttää virkistyskäyttöön ja jälkipolville, se mitä siitä enää on jäljellä.

Hienoa että ainakin luonnoskartassa keissutietä ei katkaista vaan mennään yli sillalla. Näin keissutie säilyy yhtenäisenä mahdollisimman pienellä haitalla ja yhtenäinen metsäinen kulku-ura säilyy.

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

- Keissutie on tarkoitus säilyttää ja ylittää sillalla.

Palaute 10:

Palautteen antajan talon läheisyydessä virtaa isompi hulevesikanava ja metsän läpi virtaa toinen pienempi oja. Varsinkin keväisin ja kesäisten rankkasateiden aikaan ojat tahtovat tulvia Saarenmaantien alituksen kohdalta. Isomman hulevesikanavan lähistöllä taitaa kulkea suhteellisen lähellä maan pintaa isompi runkovesijohto, jonka takia tuota Saarenmaantien suuntaista ojaa ei ole voitu kaivaa riittävän syväksi, jotta tulvia ei syntyisi. Palautteen antaja toivoo, että uuden tien rakentamisen yhteydessä tuon alueen tierummut ja ojat laitettaisiin kuntoon.

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

- Huomioimme palautteen mahdollisuuksien mukaan tiesuunnitelmaa laadittaessa. Vesienhallinta ja tien kuivatus huomioidaan tiesuunnitelman yhteydessä ja tarkennetaan rakentamissuunnitelmassa.

Palaute 11:

Onko hankkeen tarpeellisuutta arvioita tarpeeksi? Autolla pääsee pätkän Pirkkalan (mukaan lukien lenttokenttä)-Linnainmaa - Kangasala tällä hetkellä erittäin kätevästi moottoritietä pitkin. Kun palautteen antaja on liikkunut kyseistä väliä, hän on huomannut enemmän liikennettä vain välillä Linnainmaa-Kangasala ja sitäkään ei ruuhkaksi asti. Palautteen antaja pelkää, että päättäjät eivät osaa arvostaa kaunista luontoa ja niiden virkistysarvoa sekä vetovoimaa ihmisille. Palautteen antaja asuu Annalassa ja heidän mukaansa moni on muuttanut alueelle juuri lähellä olevan luonnon ja maaseutumaisemien

takia. Saarenmaantie ja sen pohjois- ja eteläpuoli on Annalan, Hervannan, Makkarajärven ja Lintuhytin asukkaille tärkeä ja suosittu virkistysalue kesällä pyöräilyyn ja rullaluisteluun. Saarenmaantien pohjoispuolella jatkuu talvisin hiihtolatu, jonka viereiset maisemat tuovat mieleen Lappia. Olisi erittäin ikävä tuhota tällaisia ainutlaatuisia maaseutumaisemia ja vaarantaa Pitkäjärveä minimaalisesti nopeamman ajoreitin takia. Vielä kun Suomessa liikennemäärät eivät ole suuret. Etelä Tampereen ja Kangasalalle ainutlaatuista on sen sijaan kauniit maisemat ja melkein luonnontilassa oleva luonto. Ne vetävät puolensa myös uusia asukkaita alueille ja parantavat esim. Hervannan ja Annalan vetovoimaa muihin kaupunkiosiin nähden, mikä on tärkeä, sillä kaupunginosilla ei ole ainakaan arkkitehtuurin ja kulttuurin osalta oikein mitään tarjottavaa. Suomi voi myös paremmin erottua ja vetää puolensa ulkomaista työvoimaa sillä, että luontoa arvostetaan ja kauniita virkistysalueita löytyy. Euroopasta ei löydykään muuta kuin alueita, joilla on keskeisempi sijainti ja paremmat liikenneyhteydet kuin Suomella. Pitkän matkan kuljetuksille vaikkapa Keski-Euroopasta 5 km ero matkan pituudesta tuskin vaikuttaa yhtään mitenkään, varsinkin kun löytyy jo valmiina mainittu moottoritie, jota pitkin kuljetukset Pääkaupunkiseudulta ja takaisin yleensä kulkevat.

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

- Tielinjaus perustuu maakuntakaavassa esitettyyn seudullisen tien tarpeeseen ja aluevaraussuunnitelmaan. Vireillä oleva tiesuunnitelma palvelee myös Kangasalan kaupungin maankäytön kehittämistä. Lisäksi tien yhteyteen suunnitellaan seudullinen pääpyöräreitti. Luontokohteet ja luontoarvot selvitetään tiesuunnitelman yhteydessä laadittavassa luontoselvityksessä ja luontoselvitys huomioidaan tarvittavilta osin tiesuunnitelmaratkaisuissa.

Kangasalan kaupungin vastine:

Sen lisäksi, että 2-kehä täydentää kaupunkiseudun liikenneverkkoa, se myös mahdollistaa Saarenmaan merkittävän yritysalueen kehittämisen. Saarenmaa on yksi kaupungin elinvoiman kehittämisen painopistealueista, joten kaupungin strategiassa sillä on alueena suuri merkitys. Saarenmaalle tavoitellaan kansallisesti ja kansainvälisestikin vetovoimaista yritysalueita ja myös seudun taajamarakennetta täydentävää asuinalueita. Uusi tieyhteys on olennainen alueen kehittämisen kannalta. Alueen suunnittelussa pyritään huomioimaan alueen luonto-, maisema- ja virkistysarvot.

Palaute 12:

1. Yleisötilaisuudessa kerrottiin, että tiesuunnitelma perustuu vuoden 2023 lopussa hallinto-oikeudessa kaatuneeseen Saarenmaan osayleiskaavaan. Eikö suunnitelman pitäisi perustua hyväksyttyyn ja lainvoimaiseen kaavaan? Saarenmaan osayleiskaavan suunnittelu aloitetaan uudestaan ja esim. luontoselvityksiä joudutaan uusimaan muuttuneen luonnonsuojelulain vuoksi.

2. Palautteen antaja kokee myös hankalana, että materiaaleja ei ollut julkaistu sähköisenä yleisötilaisuuteen mennessä, ja tilaisuudessa esitellyt materiaalit olivat epäselviä ja vaikeasti luettavissa (mm. paikannimet puuttuivat Kangasalan puolelta eikä kapeissa karttapohjissa ollut kuvattu paljoakaan maastoa tien ulkopuolelta). Tilaisuus ja palautteenanto järjestettiin myös hankalahkoon aikaan juhannuksen ja kesälomien kupeessa.

3. Saarenmaan osayleiskaavaan ja tähän tieosuuteen liittyy paljon epäselvyyksiä ja ongelmakohtia lähtien hulevesien hallinnasta. Kaava ja tieosuus pirstovat olemassa olevia luontoalueita ja näivettävät populaatioita. Olemme jo entuudestaan valtavan luontokadon äärellä, ja suuri osa katoamassa olevista lajeista elää metsässä. Esim. liito-oravalle 50 metriä leveä tie on liikaa, eikä esim. keinotekoista tolppien toimivuudesta oravien liikkumista varten ole vielä yhteen tieteellistä näyttöä. EU:n ennallistamisasetus asettaa myös omat vaateensa luontoympäristöjen säilyttämiselle ja ennallistamiselle.

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

- Kohta 1: Tiesuunnitelma voidaan tehdä myös maakuntakaavan alueelle tai täysin kaavattomalle alueelle, tässä tapauksessa tiesuunnitelma on kuitenkin tarkoitus lähettää hyväksyttäväksi, kun osayleiskaava on hyväksytty.

- Kohta 2: Suunnitelmakarttojen luottavuutta parannetaan ja teiden ja paikkojen nimiä lisätään nähtäville asetettavaan tiesuunnitelmaan. Yleisötilaisuuden 13.6.2024 jälkeen on saanut esittää kysymyksiä/palautteita. Kysymykset ja palautteet on toivottu esitettävän 28.6.2024 mennessä, mutta myös heinäkuun 2024 aikana tulleet palautteet käsitellään tässä dokumentissa ja otetaan huomioon tiesuunnitelman laadinnassa. Tiesuunnitelman nähtävilläolo on vasta tulossa myöhemmin ja nähtävilläolon aikana saa antaa muistutuksia jos siihen on tarvetta. Tiesuunnitelman hallinnollisesta käsittelystä/vaiheista ja etenemisestä on kerrottu yleisötilaisuudessa Pirkanmaan ELY-keskuksen esityksessä, joka löytyy verkkosivuilta

Valtion liikenneväylien suunnittelu -palvelusta

(<https://www.vayliensuunnittelu.fi/suunnitelma/1.2.246.578.5.1.2466392319.1557650042/suunnittelu>).

- Kohta 3: Vesienhallinta, tien kuivatus, pohjavedet ja vaikutukset vesistöihin huomioidaan tiesuunnitelman yhteydessä. Luontokohteet ja luontoarvot (mm. liito-orava) sekä liito-oravien kulkuyhteydet selvitetään tiesuunnitelman yhteydessä laadittavassa luontoselvityksessä ja luontoselvitys huomioidaan tarvittavilta osin tiesuunnitelmaratkaisuissa.

Palaute 13:

1. Miksi maankäytön "kehittäminen" tarkoittaa aina luonnon hävittämistä? Eu-tasolla on juuri mennyt läpi ennallistamisasetus. Asetus joka on tehty todelliseen tarpeeseen tai sanottaisiinko hätään. Tämä tiehanke on nostattanut Pirkkalan päässä jo huomattavasti vastustusta. Mikäli haluamme edistää elinvoimaa, tulee meidän edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja ennallistamista. Emme tarvitse Kangasalle tai Suomeen yhtään uutta autotietä, ennen kuin edellisistä pystytään pitämään parempaa huolta. Ei ennen kuin meillä on hyvinvoiva luonto ja ihmiset. Niin kauan, kun luonto voi huonosti ja sitä myöden myös ihmiset ei ole järkeä käyttää kaupungin ja valtion varoja tällaisiin hankkeisiin.

2. Saarenmaan osayleiskaavaa ei ole vielä hyväksytty ja se toivon mukaan päätyykin takaisin hallinto-oikeuteen, sillä valituksessa oli niin mittava määrä perusteita kaavan kumoamiselle, joita hao ei vielä käsitellyt kaavan kaaduttua menetelmävirheeseen. On myös erikoista, kuinka ylipäänsä näin selkeässä prosessissa mennään hätiköiden eteenpäin ja jätetään menettelemättä oikean tavan mukaisesti. Lisäksi ihmettelen sitä miksi hyvin usein kaavat tulevat esille joko joulun tai kesälomien alla. Se on erittäin huono ajankohta kansalaisten osallistua. Jos osallisuutta oikeasti kaivataan toivoisin, että kaupungin asukkaita kuunneltaisiin. Esimerkiksi erilaisissa kaupungin ja Pirkanmaan alueen kehityskyselyissä ilmitulleita vastauksia todella hyödynnettäisiin suunnittelussa ja päätöksenteossa. Palautteen antaja toivoo, että Kangasalan kaupunki asettaisi päätöksenteon kärkeen ilmastokriisin ja luontokadon, jotka ovat yksimielisesti monitieteellisen tiedeyhteisön mukaan aikamme suurin haaste ja uhka, ei ainoastaan ihmisille vaan koko planeetalle. Yksi tienpätkä tai osayleiskaava ei ehkä tunnu vaikuttavan näihin asioihin juurikaan, mutta jostain on lähdettävä ja osoitettava ihmisille, että päättäjät kunnallisella ja

valtiollisella tasolla ottavat tosissaan tiedeyhteisön sanoman ja muuttavat sanat toiminnaksi.

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

- Kohta 1: Tielinjaus perustuu maakuntakaavassa esitettyyn seudullisen tien tarpeeseen ja aluevaraussuunnitelmaan. Vireillä oleva tiesuunnitelma palvelee myös Kangasalan kaupungin maankäytön kehittämistä. Lisäksi tien yhteyteen suunnitellaan seudullinen pääpyöräreitti. Luontokohteet ja luontoarvot selvitetään tiesuunnitelman yhteydessä laadittavassa luontoselvityksessä ja luontoselvitys huomioidaan tarvittavilta osin tiesuunnitelmaratkaisuissa.

- Kohta 2: Kaavoitusta koskevat kysymykset/palautteet tulee esittää Kangasalan kaupungin kaavoitukselle. Tiesuunnitelma voidaan tehdä kaavattomalle alueelle, tässä tapauksessa tiesuunnitelma on kuitenkin tarkoitus lähettää hyväksyttäväksi, kun osayleiskaava on hyväksytty.

Kangasalan kaupungin vastine:

Saarenmaan osayleiskaavan laatiminen on käynnistetty uudestaan alusta. Yleiskaavalla ratkaistaan tulevan maankäytön periaatteet kokonaisuutena, kun tiesuunnitelmassa keskitytään vain tietyn tieosuuden suunnitteluun. Saarenmaan osayleiskaava laaditaan asianmukaisia lainsäädännössä määriteltyjä menettelyjä noudattaen ja huomioiden kaavan haitallisten vaikutusten hillitseminen. Kaavan luonto- ja ilmastovaikutuksia tutkitaan ja käsitellään kaavoituksen yhteydessä. Vanhoja selvityksiä on päivitetty ja on laadittu myös uusia selvityksiä. Tehdyt selvitykset ovat sekä kaupungin että ELY-keskuksen käytettävissä ja niitä voidaan hyödyntää sekä kaava- että tiesuunnittelussa

Sen lisäksi, että 2-kehä täydentää kaupunkiseudun liikenneverkkoa, se myös mahdollistaa Saarenmaan merkittävän yritysalueen kehittämisen. Saarenmaa on yksi kaupungin elinvoiman kehittämisen painopistealueista, joten kaupungin strategiassa sillä on alueena suuri merkitys. Saarenmaalle tavoitellaan kansallisesti ja kansainvälisestikin vetovoimaista yritysalueutta ja myös seudun taajamarakennetta täydentävää asuinalueutta. Uusi tieyhteys on olennainen alueen

kehittämisen kannalta. Alueen suunnittelussa pyritään huomioimaan alueen luonto-, maisema- ja virkistysarvot.

Palaute 14:

Palautteen antajan mukaan tiesuunnitelman tekemistä ei tule aloittaa saatiikka toteuttaa, sillä:

1. Tiesuunnitelma perustuu virheelliseen aluevaraussuunnitelmaan. Vuonna 2020 tehty Elyn aluevaraussuunnitelma sisältää useita virheitä esimerkiksi sivun 21 taulukossa. Täten on valittu tielinja, joka perustuu useisiin suunnitelman tekijän tekemiin vieheisiin. Ennen tiesuunnitelmien toteuttamista tulisi miettiä, miten nykyisiä teitä voitaisiin käyttää sen sijaan, että rakennetaan uusi kehä2 alueelle, jossa on arvokkaita luontokohteita. Jos tien rakentamiseen lopulta päädytään, tulee aluevaraussuunnitelma tehdä uudestaan ja korjata sen virheet. Tielinja tulee arvioida uudelleen.

2. Saarenmaan alueella on tällä hetkellä voimassa toimenpiderajoitus ja kaava on hylätty hallinto-oikeudessa. Alueella on useita luontokohteita, jotka tulisi jättää rakentamatta/suojella. Suunnittelualue rajoittuu esim. Lorunkorpeen. Lisäksi alueella on liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä. Mitään tiesuunnitelmia ei tule toteuttaa eikä esitutkimuksia maastossa kannata tehdä, ennen kuin Saarenmaan kaava saa lopullisen lainvoiman. Tässä tulee menemään vuosia, sillä kaavoittaja Kangasalla ei ole ymmärtänyt, että koska kaava hylättiin suoraan muotovirheen takia niin hallinto-oikeus ei siten ole edes perehtynyt kaavan muihin ongelmiin. Jos kaavaa ei merkittävästi muuteta, se päättyy takaisin hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus on juuri hylännyt toisen kaavan Kangasalla, koska siinä ei otettu riittävästi huomioon liito-oravan elinpiiriä. Alueelta ei ole tehty tarpeeksi esiselvityksiä hydrologisista oloista tai luontoarvoista esimerkiksi liito-oravan, harvinaisten kasvien, matelijoiden ja perhosten osalta, tai ne ovat vanhoja.

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

- Kohta 1: Vastine on osittain sama kuin kysymyksen/kommentin 5 kohdan 2 vastine. Tiesuunnitelma voidaan tehdä kaavattomalle alueelle, tässä tapauksessa tiesuunnitelma on kuitenkin tarkoitus lähettää hyväksyttäväksi, kun osayleiskaava on hyväksytty.
- Kohta 2: Luontokohteet ja luontoarvot selvitetään tiesuunnitelman yhteydessä laadittavassa luontoselvityksessä ja luontoselvitys

huomioidaan tarvittavilta osin tiesuunnitelmaratkaisuissa. Vesienhallinta, tien kuivatus, pohjavedet ja vaikutukset vesistöihin huomioidaan tiesuunnitelman yhteydessä. Kaavoitusta koskevat kysymykset/palautteet tulee esittää Kangasalan kaupungin kaavoitukselle.

Kangasalan kaupungin vastine:

Saarenmaan osayleiskaavan laatiminen on käynnistetty uudestaan alusta. Yleiskaavalla ratkaistaan tulevan maankäytön periaatteet kokonaisuutena, kun tiesuunnitelmassa keskitytään vain tietyn tieosuuden suunnitteluun. Saarenmaan osayleiskaava laaditaan asianmukaisia lainsäädännössä määriteltyjä menettelyjä noudattaen ja huomioiden kaavan haitallisten vaikutusten hillitseminen. Kaavan luonto- ja ilmastovaikutuksia tutkitaan ja käsitellään kaavoituksen yhteydessä. Vanhoja selvityksiä on päivitetty ja on laadittu myös uusia selvityksiä. Tehdyt selvitykset ovat sekä kaupungin että ELY-keskuksen käytettävissä ja niitä voidaan hyödyntää sekä kaava- että tiesuunnittelussa.

Palaute 15:

- 1. Käsittämätöntä, että tällainen tiesuunnittelu etenee, kun kyseisen alueen osayleiskaava ei ole edes voimassa, vaan se hylättiin korkeimmassa oikeudessa. Palautteen antajasta tuntuu, että tässä tarkoituksenmukaisesti aluetta koskevaa suunnittelua palastellaan, eikä katsota kokonaisuutta kerralla hyväksytyn osayleiskaavan pohjalta.*
- 2. Palautteen antajan mukaan aineistoa ei ole ollut yleisöllä riittävän ajoissa, jotta niihin olisi ehtinyt perehtyä. Ja yleisötilaisuudessakin oli hyvin ylimalkaisia karttoja, joissa ei esimerkiksi Kangasalan puolella ollut paikkojen nimiä. Tiesuunnittelu on ihan ennen aikaista, koska kaavassa on niin paljon kyseenalaista, että siitä tullaan varmasti valittamaan. Aivan turhaa suunnitella lisää tiestöä, kun nykyisenkään tiestön ylläpitämiseen ja kunnostamiseen ei rahat riitä. Se luonnonvaraisen metsän tuhoaminen, minkä tämä tien rakentaminen aiheuttaisi, ei ole sen väärti, että lentokentälle pääsisi muutamaa minuuttia nopeammin. Hiilinielua menetetään tässä varsin paljon.*

*Luonto/ viherkäytävien toteuttamista ei näkynyt suunnitelmissa.
Olemassaoleva luontoreitti Hervantaan tulee säilyttää.*

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

- Kohta 1: Tiesuunnitelma voidaan tehdä myös maakuntakaavan alueelle tai täysin kaavattomalle alueelle, tässä tapauksessa tiesuunnitelma on kuitenkin tarkoitus lähettää hyväksyttäväksi, kun osayleiskaava on hyväksytty.

- Kohta 2: Yleisötilaisuuden 13.6.2024 jälkeen on saanut esittää kysymyksiä/palautteita. Kysymykset ja palautteet on toivottu esitettävän 28.6.2024 mennessä, mutta myös heinäkuun 2024 aikana tulleet palautteet käsitellään tässä dokumentissa ja otetaan huomioon tiesuunnitelman laadinnassa. Tiesuunnitelman nähtävilläolo on vasta tulossa myöhemmin ja nähtävilläolon aikana saa antaa muistutuksia jos siihen on tarvetta. Tiesuunnitelman hallinnollisesta käsittelystä/vaiheista ja etenemisestä on kerrottu yleisötilaisuudessa Pirkanmaan ELY-keskuksen esityksessä, joka löytyy verkkosivuilta Valtion liikenneväylien suunnittelu -palvelusta (<https://www.vayliensuunnittelu.fi/suunnitelma/1.2.246.578.5.1.2466392319.1557650042/suunnittelu>). Tielinjaus perustuu maakuntakaavassa esitettyyn ohjeelliseen tielinjaukseen ja aluevaraussuunnitelmaan. Suunnitelmakarttojen luottavuutta parannetaan ja teiden ja paikkojen nimiä lisätään nähtäville asetettavaan tiesuunnitelmaan. Luontokohteet ja luontoarvot selvitetään tiesuunnitelman yhteydessä laadittavassa luontoselvityksessä ja luontoselvitys huomioidaan tarvittavilta osin tiesuunnitelmaratkaisuissa. Tarvittavat viheryhteydet ja ekologiset yhteydet ja niiden tarve selvitetään/huomioidaan tiesuunnitelman yhteydessä. Kaavoitusta koskevat kysymykset/palautteet tulee esittää Kangasalan kaupungin kaavoitukselle.

Palaute 16:

- 1. Suunnitelmassa esitettyjen pyöräteiden pituustasaukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota, sillä suunnitelmaan sisältyy merkittävä määrä alikulkuja. Pituuskaltevuuden maksimi-arvot voi tarkistaa Väyläviraston pyöräliikenteen suunnitteluohjeesta. Ohjetta tulee muutenkin noudattaa koko väylän suunnittelutyössä.*
- 2. Saarenmaantien risteysalueella pyörätiehen suunniteltu mutka tulee suoristaa. Kyseessä on seudullinen pyöräilyn pääväylä, jonka laatukriteerit ovat tiukat. Jos jotain mutkittelua tarvitsee tehdä, tulee*

se toteuttaa ajoradalla, eikä pyörätiellä, jonka status on tässä kohtaa korkeampi kuin ajoradan.

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

- Kohta 1: Pyöräliikenteen suunnittelu -ohjetta 18/2020 noudatetaan suunnittelutyössä.
- Kohta 2: Saarenmaantien risteysalueella pyörätien suuntaus pyritään toteuttamaan pyöräilijöille ja muille tienkäyttäjille mahdollisimman sujuvana. Samassa täytyy huomioida myös maantien 309 suuntaus mahdolliselle tulevalle Saarenmaa-Lentola välille.

Palaute 17:

Palautteen antaja tiedustelee että onko hankkeesta tulossa nähtäville melusuojaussuunnitelmia Lintuhytin asuinalueen kohdalta ja luettavampia melumallinnuskuvia? Afryn kesäkuun esitelmän melumallinnusluonnokset eivät ole luettavia kasumismukavuuteen heikentäen sitä ja palautteen antaja olisi kiinnostunut näkemään, kuinka paljon melusaastetta on odotettavissa ja mitä keinoja sen vähentämiseksi suunnitellaan käytettävän.

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

- Melusuojaussuunnitelmat ja meluselvitykset esitetään myöhemmin nähtäville asetettavassa tiesuunnitelmassa.

Palaute 18:

Palautteen antaja jättää tiesuunnitelmasta alla olevat huomiot muistutuksena ja vaatii niiden ottamista huomioon suunnittelun jatkuessa.

Tien suunnittelutarvetta perusteltiin kuulemistilaisuudessa Saarenmaan alueen kaavoituksella ja kaavoitusprosessista kuultiin Kangasalan kaupunginarkkitehdin lausunto.

Kaupunginarkkitehdin mukaan kaavoitus alkaa alusta ja sille on varattu aikaa noin vuosi.

Kaavoitus etenee kesän 2024 aikana OAS-vaiheella.

Tiestä esitettiin varsin ylimalkainen luonnos, joka Afry Oy:n edustajan sanoman mukaan perustuu hylättyyn Saarenmaan osayleiskaavaan

(kaava 36 / Kangasalan kaupunki) sekä Destian, ELY-keskuksen ja Kangasalan kaupungin aluevaraussuunnitelmaan v. 2020.

Tilaisuudesta (14.6.2024) ja tiedonjaosta jäi vaikutelma, että tien suunnittelussa on oletuksia ja tavoitteita, joita ei selkeästi ja yksikäsitemaisesti kerrota yleisölle.

1. Aluevaraussuunnitelmassa esitettyihin vaikutusten arvionnin virheisiin ei pyydettyäessä otettu kuulemisessa kantaa. Epäselväksi jäi myös se, ollaanko Saarenmaan osayleiskaava (36) kohtaan valituksessa esitettyä kritiikkiä, joka koski tielinjauksia ja tarpeita ko. tielle, ottamassa tien suunnittelussa huomioon. Tien mitoituksia perusteltiin Tampereen kaupungin mallilla, jonka laskentaperusteita ei kyetty yleisölle avaamaan.

2. Ylimalkaisuutta kuvaa se, että suunnitelmakartoilla (suunnitelmakartta, Mt309 plv. 0-1700 ja suunnitelmakartta, Mt309 plv. 1700-3470) ei Kangasalan osalta oltu merkitty esim. teiden tai paikkojen, kuten Majaniemi, nimiä. Sen sijaan kartan otsikkotaulusta pystyi havaitsemaan, että kyseessä oli "vaihtoehto 2 luonnos 13.6.2024" – vaihtoehtoa 1 ei kuitenkaan esitetty.

3. Aineistoa ei ollut saatavilla ennen tai edes välittömästi tilaisuuden jälkeen, joten siihen tutustumiseen ei ollut myöskään kahta viikkoa, kuten annettiin olettaa. Kun yksityiskohtia, kuten hulevesien käsittelyä mäkisessä maastossa, kysyttiin tilaisuudessa, kehoitettiin yleisöä ottamaan yhteyttä yksityiskohdista konsulttitoimistoon (Afr Oy).

4. Melumalleissa vaikutti siltä, että ympäröivä maasto oletettiin rakentamattomaksi metsämaaksi, jota kaavoituksen toteutuessa ympäristö ei kuitenkaan ole, vaan se muuttuu rakennetuksi ympäristöksi. Metsän vaimentava vaikutus jää siten puuttumaan, jos aluetta vertaa esimerkiksi läheiseen Ruskon teollisuusalueeseen (Tampereella) tai Kangasalan Kallion teollisuusalueeseen, joissa metsää ei teollisuushallien välissä juuri ole. Tämä on ilmeinen virhe.

5. Poikkileikkauskuvien (Peruspoikkileikkaukset, M1 ja Peruspoikkileikkaukset, yksityistiet) mukaan tielle varataan 40 metriä leveä puuton kaistale. Tämä katkaisee viheryhteyden, jonka tarve on määritelty maakuntakaavassa. Viheryhteyden katkaiseminen oli Hallinto-oikeuden mukaan niin suuri muutos Saarenmaan osayleiskaavan (36) laatimisessa, että kaava olisi pitänyt asettaa uudelleenarvioitavaksi. Jää vaikutelma, että Kangasala ja Pirkanmaan ELY-keskus jatkavat samoilla suunnitelmilla ja vain asettavat kaavan uudelleen nähtäville. Näin muutoseikka, kuten Kangasalan

elinkeinojohtaja on julkisuudessa todennut, toteutuu, mutta suunnitelmien sisältö on edelleen puutteellinen. Tähän liittyy taloudellinen riski, jonka viranhaltijat ja päättäjät ottavat tietoisesti eivätkä siksi voi säilyttää vastuuta kansalaisille, jotka valvovat esim. Maanrakennuslain toteutumista.

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

- Kohta 1: Vastine on osittain sama kuin kysymyksen/kommentin 5 kohdan 2 vastine. Tiesuunnitelman liikennemäärien ennustevuotena käytetään vuotta 2050. Liikennemäärä arvioidaan sovittaen seudullinen ennuste (TALLI-malli) valtakunnalliseen ennusteeseen Tiehankkeiden arviointiohjeen mukaisesti. Tämä linjaus mitoittavasta liikennemäärästä vahvistettiin suunnitteluperusteissa 1.7.2024 ja linjaus lukittiin vasta yleisötilaisuuden pitämisen jälkeen.
- Kohta 2: Suunnitelmakarttojen luottavuutta parannetaan ja teiden ja paikkojen nimiä lisätään nähtäville asetettavaan tiesuunnitelmaan. Vaihtoehtoisia linjauksia on aiemmin käsitelty aluevaraussuunnitelmassa.
- Kohta 3: Yleisötilaisuuden 13.6.2024 jälkeen on saanut esittää kysymyksiä/palautteita. Kysymykset ja palautteet on toivottu esitettävän 28.6.2024 mennessä, mutta myös heinäkuun 2024 aikana tulleet palautteet käsitellään tässä dokumentissa ja otetaan huomioon tiesuunnitelman laadinnassa. Tiesuunnitelman nähtävilläolo on vasta tulossa myöhemmin ja nähtävilläolon aikana saa antaa muistutuksia jos siihen on tarvetta. Tiesuunnitelman hallinnollisesta käsittelystä/vaiheista ja etenemisestä on kerrottu yleisötilaisuudessa Pirkanmaan ELY-keskuksen esityksessä, joka löytyy verkkosivuilta Valtion liikenneväylien suunnittelu -palvelusta (<https://www.vayliensuunnittelu.fi/suunnitelma/1.2.246.578.5.1.2466392319.1557650042/suunnittelu>). Vesienhallinta tarkastellaan ja huomioidaan tiesuunnitelman yhteydessä.
- Kohta 4: Melumallinnus tehdään ympäristön nykyisen tilan perusteella.
- Kohta 5: Tarvittavat viheryhteydet ja ekologiset yhteydet ja niiden tarve selvitetään/huomioidaan tiesuunnitelman yhteydessä. Kaavoitusta koskevat kysymykset/palautteet tulee esittää Kangasalan kaupungin kaavoitukselle.

Kangasalan kaupungin vastine:

Saarenmaan osayleiskaavan laatiminen on käynnistetty uudestaan alusta. Yleiskaavalla ratkaistaan tulevan maankäytön periaatteet kokonaisuutena, kun tiesuunnitelmassa keskitytään vain tietyn tieosuuden suunnitteluun. Saarenmaan osayleiskaava laaditaan asianmukaisia lainsäädännössä määriteltyjä menettelyjä noudattaen ja huomioiden kaavan haitallisten vaikutusten hillitseminen. Kaavan luonto- ja ilmastovaikutuksia tutkitaan ja käsitellään kaavoituksen yhteydessä. Vanhoja selvityksiä on päivitetty ja on laadittu myös uusia selvityksiä. Tehdyt selvitykset ovat sekä kaupungin että ELY-keskuksen käytettävissä ja niitä voidaan hyödyntää sekä kaava- että tiesuunnittelussa.

Palaute 19:

"Valtiovalta, kunnat ja niiden organisaatiot puuhaavat uusia teitä ja tunnin rautateitä aivan kuin tilanne olisi niin kuin tietämättöminä luultiin 50 vuotta sitten. Mutta nyt on tietoa ekologiasta ja luonnosta. Vaikka luonnosta ei välitettäisi ei ole mahdollista kasvattaa taloutta, ei ainakaan niin paljon, että kulutus per capita voisi kasvaa.

Nyt julkisessa mediassa puhutaan energiasta. On tunnustettu, ettei taloutta voi jatkaa fossiilisella energialla.

Puhutaan siirtymisestä uusiutuvaan energiaan. Jotakin on tehty mutta kapealla saralla. Sähkön tuotantoa tuulella ja aurinkopaneeleilla on lisätty mutta niin vähän että fossiilisten aineiden poltto on silti lisääntynyt.

Rooma klubi teetti tutkimusta ja simulaatiota maailman kehityksestä. Simulaatioita tehtiin erilaisilla lähtöarvoilla, eli kokeiltiin, kuinka käy jos jokin vaikeus jää pois. Monilla lähtöoletuksilla simulaatio päättyi kuitenkin ihmiskunnan ja muunkin tuhoon. Rahvaalle on annettu kirja Kasvun rajat mutta ei eri simulaatioiden tuloksia. Usein ne päätyivät nälänhätään ja nälkä kuolemiin.

Hienosta tekniikasta huolimatta.

Teollisen vallankumous on ottanut käyttöönsä luonnonvaroista parhaat ja helpoiten saatavat. Suomessakin pelloksi raivattiin rehevimmät luonnonalueet eli lehdot. Teollisuus otti käyttöönsä vesistöt. Kosket

otettiin teollisuuden koneiden käyttövoimaksi. Vesistöjä käytettiin puun kuljettamiseen tehtaalle, joka otti tarvitsemansa puhtaan veden kosken yläpuolelta ja päästi jätteensä kosken alapuolelle, josta se ei päässyt likaamaan kosken yläpuolelta otettavaa vettä.

Malmeista otettiin prosessoitaviksi suuren pitoisuuden ja kemiallisesti helpoimmat ja parhaan kuljetusmahdollisuuden takana olevat. Niinpä Etelä-Amerikasta saatiin suuren kuparipitoisuuden malmia ja sen kuljetus Harjavaltaan oli halvempaa kuin Outokummusta, josta jäi jäljelle vain yhtiön nimi. Kupari on jalo metalli, sitä voi esiintyä jopa puhtaana alkuaineena luonnossa, niin kuin toistakin jalometallia kultaa.

Suuren pitoisuuden malmit on jo käytetty, nyt louhitaan laihaa malmia ja erotetaan siitä kuparia. Kuparin hinta nousee.

Maanviljely lopetti ravinteiden kierrätyksen. Paskalla kasvatettu ei kelvannut eikä viljelijä vaivautunut sontaa levittämään. Sai ensin apulantamiljaedeja elintarvikepulasta pääsemiseksi. Sitten viljely jäi käyttämään vain teollisia keinolannoitteita. Typen saamiseksi tuotettiin vetyä kevytbensiinistä ja myöhemmin maakaasusta. Fosforia on tuotu Kuolan niemimaalta. Valmistettiin PKT lannoitetta, siinä on pääravinteet fosfori, kalium ja typpi. Kaliumia on aonakin ollut Saksassa. Fosforia on myös Suomessa Siilinjärvellä ja Sallassa.

Salamat tuottavat typpilannoitetta enemmän kuin alan teollisuus mutta siitä ei osu riittävästi ihmisen viljelmiin.

Ydinvoima on ollut teollisuuden mieleen monista onnettomuuksista huolimatta. Mutta tunnetut uraanivarat riittävät vain melko lyhyeksi aikaa nykyisille reaktoreille. Siitä huolimatta halutaan pieniä ydinreaktoreita kaupunkien kaukolämpöä tuottamaan.

Ei oikein löydy runsauden sarven mahdollistajaa.

Liikenteessä on nykyisen maantieliikenteen korvaajaksi rautatiet. Junat kulkevat sähköllä, toivottavasti sitä riittää.

Maantieliikenne on raskaan osan puolesta vielä riippuvainen maaöljystä ja teiden kuntoon on käytetty asfalttia, jota ei saada kun fossiilisen energian käyttö loppuu. Betoni on vaihtoehto, joka on energian puutteen kiroissa. Sementin valmistaminen kuluttaa paljon lämpöä. Mutta raskaat kuljetukset ovat mahdollisia hitaasti vähällä energialla vesitse. Kiire ei ole fyysikaalinen tarve vaan järjestelyn asia. Kannattaisi tutkia vesiteiden täydentämistä kanvilla ja ruoppauksilla ja satamilla. Liikennetiedotteessa kerrottiin suuresta erikoiskuljetuksesta

maanteitse Etelä-Suomen satamakaupungista pojanmeren sataman luo. Vielä ei ollut tarve säästää energiaa. Nyt vielä voisi olla eullisempaa kuljettaa rekka-autoja rautateitse maantiellä ajamisen sijaan. Kyllä Siperia vielä opettaa.

Äskettäin oli arvio ihmiskunnan selviytymismahdollisuudesta seuraavat sata vuotta, se oli 1/1000. Toisessa lähteessä arvoitiin ihmisten määrän vähenevän ekokatastrofissa 80 - 90 % eli 1 . 2 miljardiin, jotka elävät keräilijämetsästäjinä. Amazonksessa on selviytyjiksi kontaktista kieltäytyneitä. Ihmetyttää eskimoiden selviytyminen, Nyt he ovat kontaktiin ja tekniikkaan suostumalla pilanneet mahdollisuutensa.

Perustarpeista ravinto, vaatteiden suoja ja seksi on mahdollista keräilijä-metsästäjillä. He voivat rakentaa majoja ja hakeutua luoliin ja kaivaa luolia.

Nykyihmisellä on mahdollisuus tulla toimeen kylmässä säässä ja ilmastossa auringon lämmöllä, jos pystyvät rakentamaan passiivisia aurinkotaloja. Pystyvät, jos saavat valmistettua ikkunalasia, tai parempi jos ikkunalasipaketteja. Passiivine aurinkotalo ilman muuta lämmitystä on ilmaston ja leveysasteen puolesta mahdollista nykyisellä rakentamisen osaamisella lähempänä päiväntasaajaa kuin 60 astetta. Pohjoisempaa on vähän asutusta ja kun väki vähenee, etelämpänä on tilaa.

Kaavoittajien pitää mahdollistaa passiivisten aurinkotalojen rakentaminen riittävän hyviin olosuhteisiin. Myös aurinkopaneelien säteilyn saantia on kaavoituksella edistettävä. Talojen harjan tulee olla itä-länsi suunnassa passiivisen aurinkotalon ja paneelien tapauksissa. Koska kaavoittajat ja julkisivupoliisit eivät ole sallineet aurinkopaneelien sijoittamiseen katolla telineisiin edulliseen asentoon, vaan on ollut asennettava katon suuntaisesti. Siksi talon katon harja on syytä sijoittaa talon keskilinjaa etelämmäksi, jotta lape olisi jyrkempi ja lähempänä kohtisuoraa aurinkoon päin. Aurinkopaneelien sijoittaminen maahan suuriksi ryhmiksi jättää ne kauaksi sähköä tarvitsevista talosta ja niin tulee siirtohäviötä. Ja Katolla paneelit ovat vähän lähempänä aurinkoa. Lumisessa pohjolassa passiivisen aurinkotalon eteläpuolella on hyvä olla tasainen kenttä, jossa oleva lumi heijastaa lisää säteilyä ikkunoihin. Ikkuna on tehokkaampi auringonsäteilyn kerääjä kuin paneelit ja kerääjät, joista lämpöä pitää siirtää.

Minä olen asiaa pohtinut ja kokeillut. Kunnan vastustuksesta huolimatta sain rakennettua passiivisen aurinkotalon, johon pääsimme

muuttamaan tammikuun lopussa v. 1984. Polttopuulla lämmitämme uunia marraskuusta maaliskuulle. Polttopuita kuluu talvessa uunissa ja koko vuotena veden ja saunan lämmittämiseen noin 7 irtokuutiota eli noin 3 kiintoa. Se on noin 20% siitä mitä kuluu toisen talossa, jossa myös lämmitetään polttopuilla. Kuten rakennuksista tietävä hyvin ymmärtää, useita asuntoja sisältävän talon lämpöhäviöt ovat pienemmät asuntoa kohti ja koko talo voi jopa päästä talvesta lämmittämättä lainkaan, jopa Suomessa etelämpänä. Jos tällaiset talot olisivat yleisiä, säästyisi koko maailmassa suurin osa lämmitykseen käytetystä energiasta ja päästöistä.”

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastine:

-